

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

2 A quibus agatur, & qui co[n]ueniri possunt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

niendo quis velit aore reum facere. Nam tunc reconuentione, iudex alias incompetent, fit competent. in c. 1. & 2. de mut. peti. c. 1. s. cuius in agendo. 3. q. 8. Paul. l. qui non cogitur. 2. de iudic. P. l. cum Papianus. & auth. & cons. de sent. & interloc. C. Exceptis criminalibus questionibus, in quibus non admittitur reconuentione nec compensatio, si criminaliter intendatur: cum non relatione criminum, sed innoxialiter reus purgare se debeat. l. is qui de publ. iud. P. c. neganda. 3. q. 11. l. neganda, de is qui accus. non poss. C.

A quibus agatur, & qui conueniri possunt.

CAP. 2.

- 1 Agere qui possint aut prohibeantur.
- 2 Excommunicati a quacungq. litis parte repelli possunt, & cuiusmodi debeat esse excommunicatio.
- 3 Seruus suo nomine, vel alieno quando esse in iudicio potest.
- 4 Magistratus maiores non poterant esse in iudicio.
- 5 Litis eiusdem rei diuisi non debet coram diuersis iudicibus.
- 6 Accusare vel accusari qui possint in criminibus.
- 7 Filii familias quomodo, & pro quibus in iudicio esse possint.
- 8 Vxor pro quibus, quando, & quomodo in iudicio esse possit.
- 9 Litis quomodo inter patrem & filium esse non possit.
- 10 Feriarum tempore an lites, & qua quiescant.
- 11 Mores quando in iudicio sine curatoribus esse possint, vel non.
- 12 Monachus quomodo in iudicio esse possit.
- 13 Capitulum quando potest, vel non potest esse in iudicio, sine consensu sui Pralati.

Agere & conueniri possunt omnes, qui non sunt nominatim prohibiti in iure. Ideo obiter qui prohibeantur ad monendum, cum distinctione: ut quidam in omnibus, & omni tempore, prohibeantur: alii non in omnibus, sed in certis: alii, non nisi tempore quodam: alii, non nisi de certis & certo modo. De singulis quidam exempla proferam. ¶ Inter illos qui omni tempore, & in omnibus non possunt esse in iudicio, sunt excommunicati, & quamdiu tales remanent: quia in quacunque parte litis illis obici potest illa exceptio, & reticiuntur a iudicio. c. cum inter, c. a nobis, c. excoptionem, de except. Ne quisquam cum suae animae periculo, & cum illis communicare contra interdictionem Ecclesiae cogatur. ca. definitus, 4. q. 1. c. nulli, de sens. excommun. in c. 11. & 9. Apofl. Verum qui obicit excommunicationem, eam probare debet, si non appareat excommunicati confessione, vel alio modo. Et sique probationis causa datur a iudice dilatio, in qua si non probetur, litem prosequitur: si vero appareat ex causa sibi commissi delicti excommunicationem eam soluet: aut si aliunde oriatur, remittit excommunicatum prius absoluentem, ad competens iudicem in c. prudentiam, de offic. deleg. Interim autem quoad diu non probabitur excommunicatio, non reicietur actor nouo iure, si post exceptionem intra octo dies dilationis non probetur. c. pia consideratione, de exceptione in 6. Accedit text. tit. de excommunicat. non vitand. in pragmatice sanctione, & in Concordatis, quae non vitantur excommunicati in sacramentorum administratione & communionem: nisi excommunicat certa persona, vel certus interdicitur locus, vel ecclesia, &c. & nisi notorie excommunicatio notetur. Quod adhuc de maiori non de minori excommunicatione intelligendum est.

¶ Si quidem maior non minor repellat a communionem & ab agendo. ca. penult. de sentent. excommun. c. Engelrindam 3. q. 4. Secundo, seruus nullo modo ex sua persona in iudicio agere vel conueniri potest ciuili modo. l. seruus, l. cum debitoris, C. de iudic. l. vix est, god. P. l. non seruum, C. de rei vindic. quamuis dominus acquirat actionem & suo facto alii agendi vel defendendi causam, l. qui a seruo hereditario, de actio. P. l. 1. & l. sine mihi, 15. de stip. seru. P. id namque facit nomine alieno, non proprio. Quare si qua iniuria affectus est, non ille, sed dominus eius, etiam eo inuito experitur, §. seruus autem, de iniur. apud Iustin. quamquam ipse ex delictis puniri possit, quia naturalis iuris particeps ex eo obligatur, & obligacionem id est, poenam, soluere cogitur. l. seruus ex delictis, de actio. P. eius simil.

¶ Tertio, qui erant in maiori magistratu, eoque temporali, pendente administratione, neque agere vel defendere poterant. l. pars literarum, 48. de iudic. P. l. 2. de in ius voc. C.

¶ Quarto, qui de causa per se alibi introducta, coram alio iudice uult agere, & qui diuidere negotium fatagit, non auditur. in l. nulli, C. de iudic. Ut si coram vno iudice de causa possessionis, coram alio vero de eadem causa eiusdemque rei, & contra eandem personam agere velit, c. 1. de caus. poss. & propriet. c. 1. de sequet. poss.

et fin. de iudic. Et ubi ceptum est iudicium, ibi finem accipere debet. l. ubi ceptum, de iudic. P. Quo fit, ut si plures sint qui de vna re contendunt, ad eundem iudicem remittantur: veluti si agatur iudicio communi diuidendo. Pompo. in l. 1. & Papin. l. 2. de quibus reb. ad eund. iud. cas. P. l. 1. de consori. ciuili l. ius, C.

¶ Quinto, sunt personae quae omnino in criminibus accusare aut accusari non possunt, de quibus abauide a nobis dictum est supra lib. 32. istius Syntagm. a. c. 12. usque ad c. 20.

¶ Qui vero in certis quibusdam negotiis tantum agere vel conueniri possint, ex pluribus exemplis referam pauca. Primum in filiisfamil. qui sine auctoritate patris regulariter agere non possunt, & ideo pater in quibus in iudicio esse debent, auctoritatem eis praebere cogitur. l. si, §. necessitate, de bon. qua. lib. Verum in certis quibusdam casibus, potest esse. l. filiusfamilias, de action. P. c. si de iudic. in 6. quod explicauimus etiam lib. 1. istius Syntagm. ca. 8. num. 24. & 25. Atque Bartol. in l. fin. §. 1. de verbor. obligat. P. addit, filiumfam. minorem 25. ann. litigantem pro re quae patrem non tangat, non posse adesse in iudicio sine curatore, quamquam a patre fuerit auctoratus. Sufficere tamen, in quantum interest patris, auctoritatem eius. Hodie autem in Gallia ex communi praxi, si maior sit filiusfamil. non desideratur auctoritas patris, & sine eo in iudicio esse potest. Quod si minor est, in quibus non interest patris, cum curatore dato litigatur. Si vero interfuit patris, & pater denegat praestare auctoritatem, cogitur officio iudicis. Et sic Senatusconsultis decisum refert Papo, libr. 7. Rhapsod. aresto. titu. 7. arest. 1.

¶ Secundo, vxor in iudicio esse non potest regulariter per se, sine auctoritate mariti, nisi publica negotiatrix sit, vel nisi de crimine agatur. Boer. in §. 4. de consuet. status & iuris personarum in consuet. Bitor. Nos etiam de hoc plura tractauimus in praedicto lib. 11. huius Syntagm. cap. 4. num. 21. & sequent. Docet & late Chaffanæus, quando vxor contrahere & esse in iudicio possit, ad §. 5. des droits appartenans a gens mariez. Notat & Masuerius, vido Masuer. titu. de contumacia, §. item & idem est in vxore, & §. seq. vxorem in controuersia rerum dotialium vocari debere in iudicio cum auctoritate mariti, quod in hoc censetur esse sub potestate ipsius: ut & in filiofamil. seruandum, si de rebus quae patri quaeruntur agatur. Quod si inquit, pater vel maritus fuerint ad iornati, pro auctoritandis filio aut vxore, & ad diem adsignatam non comparuerint virtute defectus, cutia debet filium aut vxorem, si compareant, & hoc si peratur, auctoritate. Notat & Ioan. Faber, in §. fuerat. col. 1. de actionibus. Quod ex consuetudine regni Franciae, vir & vxor simul pro re dotali immobili agunt: sed omnes actiones competentes vxoribus, competere & viris, de consuetudine, pro quibus & viri soli experientur, pro quo facit. l. 1. §. fin. cum l. seq. de iniur. P. Boetius ad §. 4. de consuetud. de iure personarum, ad ver. En cas d'excès, in consuet. Bitor. Et iure ciuili, non potest vxor agere pro dote coram vilo iudice, sed vir contra patrem vel alium promittentem, l. si pater, & ibi Sa'yo. & alibi, soluto matrim. P. constante matrimonio, & nisi eo soluto, l. in rebus, de iure dot. (vel marito vergente ad inopiam, l. ubi adhuc, de iure dot. C. l. si constante sol. matr. P. vel si dos illi fuerit legata agere poterit. l. seruo legato, 72. §. si iustitor, de lega. 1. Cum tamen hodie ex consuetudine, pro dote siue legata siue constituta, ambo coniuges agant. Vide & de his Boer. q. 328. & Masuer. in tit. de dote, §. item maritus & no vxor, in praxi. ¶ Item 3. generaliter liti nulla esse potest, inter patrem & filium in potestate constitutum, l. si. C. de in ius voc. l. generaliter, eo. P. l. liti nulla, de in. P. l. actiones aduersus patrem, de act. P. neq; emancipato quoc; in patre vel liberto in patronu dabitur actio: nisi impetrata venia a praetore, seu iudice. l. pen. & si de in ius voc. P. §. si de praetor. litig. ap. Iustin. Certisq; in causis tantum, ex quib. agendi datur a iure facultas: veluti si quaestio sit de pedullo castrensi, vel quasi, d. l. liti nulla, de iud. leg. si quis vxori, §. 3. §. 2. & 3. & l. si dubitetur, 11. §. si de fideiuss. de petitione alimentorum, l. si quis a liberis, de liber. agno. ant de aliis, quae adfert gl. in l. liti nulla, de iud. P. ¶ Ratione etiam temporis, actor vel reus in iudicio contentiosus non admittuntur, ut si feriae sacrae & solemnes sint, quibus iura edixerunt silere lites, l. omnes iudices, 3. & l. omnes dies, 7. l. quadraginta, 6. & l. fin. C. de feris. & ob tempus etiam aliud feriarum solemnum vel repentinorum, secundum ea, quae a iure in illis nominatim prohibita sunt. l. 1. C. de feris, l. 1. eo. P. c. 1. eod. ap. Greg. Exceptis etiam quae voluntate iurisdictionis sunt, l. 2. & l. actus, 8. C. eod. l. solet. eo. P. vel ob necessitatem permittuntur, ut l. provinciarum, 9. C. eod. l. 1. §. fin. l. 2. 3. eod. P. nos plura de feris suo loco tradidimus: supra libr. 2. istius Syntagm. cap. decimo sexto.